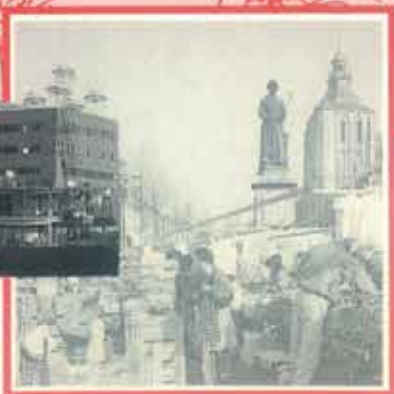


Jaarboek 1990

M M A A S T R I C H T
M A A S T R I C H T



J.P.L.G. Offermans

Onderstaande bedrijven realiseerden kosteloos dit jaarboek

KNP papier fine paper division, Maastricht
Mid-point Full Printing Service, Maastricht
Afwerking repro RL, Maastricht
Micro Color Service BV, Roermond
PPC, divisie van AppleCentre, Hasselt
Pilet en Hamers Reclame-adviesbureau, Maastricht

Overige sponsors

De Limburger, Maastricht
PRM Consultants BV, Meerssen
Rabobank, Maastricht

Fotografie

Academisch Ziekenhuis Maastricht
AV Dienst RL
Fotostudio Englebert
Frans Grummer/Etienne van Sloun
Luc Hommes
De Limburger
Henk Magnee
Wil Nilwik
Harry Paping
Joey Roberts
Stadsarchief
Frans Welters

1991©, Stichting Jaarboek Maastricht, Maastricht

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotocopiëren opnamen, of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (art. 16 Auteurswet 1912) dient men zich te

wenden tot de uitgever.

CIP- GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK DEN HAAG
ISBN 90 73447 02 X

Voorwoord	1
Gemeente en Politiek	3
Bedrijfsleven en Economie	11
Onderwijs	21
Kerkelijk leven	27
Gezondheidszorg	41
Kunst, Cultuur en Sport	45
Misdaad	53
Varia	55

Het 'Jaarboek Maastricht' is bestemd voor iedere geboren en getogen Maastrichtenaar en voor alle immigrés uit Holland en overig binnen- en buitenland. Gedegen boekstaven van alles wat er in een jaar in de stad gebeurt, kan er niet de bedoeling van zijn. Het biedt geen historische studie van enige diepgang, geen rondleiding door boboland, geen verheerlijking van allen die boven ons zijn gesteld, maar ook geen kritische analyses van wat in stad en ommelanden gaande was. Dit is gewoon het Maastrichts Jaarboek 1990 dat niet meer wil dan aan de lezer of de lezeres die het vrijwel allemaal zelf heeft meegemaakt, een geheugensteuntje bieden bij het terugzien op een voorbij jaar. Het boek wil voedsel geven aan het 'o-ja-dat-is- waar-ook'-gevoel van ieder die dat koesteren wil. Meer niet.

De gebruikte bronnen zijn schaars: enkele officiële stukken, het eigen geheugen, mensen die op zaken attendeerden en vooral de krant, de Maastrichtse edities van De Limburger en het Limburgs Dagblad, waaruit schaamteloos werd geput. Dank aan de redacties die een heel jaar hebben gewerkt, uitsluitend om de uitgave van dit boek mogelijk te maken.

Het Jaarboek is ook een kijkboek, waarin de gebruiker een gebeurtenis, een situatie, mensen die hij kent of mogelijk zichzelf kan terugzien. Het oog wil ook wat hebben en het krijgt heel veel, dank zij de Maastrichtse fotografen die belangeloos en om niet hun werk ter publicatie afstonden. Zonder hen zou dit boek niet zijn verschenen. Zo simpel is dat. Wij zijn hun zeer erkentelijk. Hun namen staan elders afgedrukt. Bij het opzoeken van fotomateriaal waren medewerkers van het Stadsarchief en van het archief van De Limburger zeer behulpzaam. Ook hun zijn wij grote dank verschuldigd.

De lezer van dit boek wachten veel teleurstellingen. Wat hij of zij belangrijk vond, staat er niet in, terwijl allerlei futiliteiten breed worden uitgemeten. Dat is juist. De schrijver heeft zeker belangrijke zaken gemist of ze niet als belangrijk weten in te schatten. Hij heeft bovendien zijn eigen, heel persoonlijke selectie gemaakt. Dat is zijn voorrecht. U, de lezer, rest slechts machteloos een tand te knarsen omdat u, uw club, uw bedrijf, uw partij, uw oma of uw uitspraken er niet in staan. De schrijver betreurt dat. Maar hij realiseert zich tevens niet zonder vreugde dat u die omissies slechts hebt kunnen constateren na het boek gekocht te hebben. Dat is niet profijtelijk voor hem, maar wel voor de nobele doelen waaraan de mogelijke winst van deze uitgave ten goede zal komen.

Op 1 januari telt de gemeente Maastricht 117 026 inwoners. Dat zijn er 621 meer dan verleden jaar. Opvallend is dat er vrijwel evenveel inwoners uit de leeftijdscategorie tussen de 1 en de 14 jaar zijn als 65-plussers: resp. 16 945 en 16 957.

In financieel opzicht gaat het de stad niet slecht. Het jaar 1989 werd afgesloten met een tekort van ruim 1 miljoen gulden, maar verwacht wordt dat in 1990 quitte zal worden gespeeld. Toch zal er in de orde van grootte van 15 miljoen extra geld nodig zijn om alle beleidsvoornemens, vooral op het gebied van het milieu en de afvalverwerking, te kunnen uitvoeren. In juni wordt dan ook al, vooruitlopend op de begroting van 1991, bekend gemaakt dat de onroerend-goedbelasting en de rioolrechten het volgend jaar flink omhoog zullen moeten. Toegezegd wordt dat daarbij de minima zullen worden ontzien. Mogelijk nog erger is dat ook het parkeren duurder wordt.

De vraag die in de eerste helft van het jaar in heel Limburg en vooral in de hoofdstad van de provincie de gemoederen bezig houdt, luidt: Wie wordt de nieuwe Commissaris van de Koningin in Limburg, wie volgt dr J. Kremers op in het gouvernement, de apenrots langs de Maas? Man of vrouw? Limburger of niet-Limburger? Nutter of on-Nutter? Boven de partijen staand of met beide benen op de grond? Op zaterdag 10 februari viert commissaris Kremers zijn koperen ambtsjubileum. Iedereen is er. Of iedereen ook persoonlijk heeft bijgedragen aan het jubileumgeschenk, weten we niet.

Er is een bedrag van fl. 250 000 bijeengebracht dat door de jubilaris wordt bestemd voor het vestigen van een bijzondere leerstoel aan de Rijksuniversiteit Limburg. De te benoemen hoogleraar zal zich bezig houden met onderwijs en onderzoek op het gebied van de zorg voor geestelijk gehandicapten. Op 10 mei neemt gouverneur Kremers afscheid.



*Gouverneur Kremers, bij afscheid onderscheiden, gaat eindelijk door de knieën.
Foto: Frans Welters*



*Interne verhuizing nieuwe gouverneur Mastenbroek.
Foto: Frans Welters*

Op 12 juni komt, na alle geruchten en gelobby, na de dans van kandidaten die zich terugtrekken, die naar voren worden geschoven, die zichzelf naar voren schuiven of die zonder gevraagd te zijn roepen dat ze niet beschikbaar zijn, als een volkomen verrassing voor iedereen het nieuws van de benoeming van ing. E.M. Mastenbroek. Hij is tot op dat moment lid van Gedeputeerde Staten en hij was van plan zich bij de komende statenverkiezingen uit de provinciale politiek terug te trekken.

Een tussenpauze, zo weet iedereen, maar wel een met wie men volledig vrede kan hebben. Geen nieuwe bewoner van het provinciehuis dus, alleen maar een interne verhuizing. Geen nieuwe aap, maar een die alle kunstjes al kent. Het ga hem en ons goed!

De strikt Maastrichtse politiek kent aan het begin van het nieuwe jaar een politieke dorpsrel: CDA-wethouder F. Corten is door zijn partij op een onverkiesbare plaats gezet voor de komende raadsverkiezingen. Maar op 10 januari vinden 105 van de 172 CDA-leden dat hij verkiesbaar op de 14de plaats moet komen. Eén dag voor de verkiezingen, die op 21 maart worden gehouden, zal Corten per brief een beroep doen op alle 1600 Maastrichtse gemeenteambtenaren met het verzoek hem hun stem te geven. Hij doet dat onder verwijzing naar het vele goede dat hij als wethouder voor hen zou hebben gedaan. Overbodig te vermelden dat deze actie verbaasde en geïrriteerde reacties oproept. Het College van B en W verklaart desgevraagd dat Corten niets heeft gedaan wat niet mag. Voor het overige vindt ook het College de handelwijze van de wethouder niet erg elegant.

Wonen boven Winkels. Op 2 februari starten de gemeente, de RL en de Nederlandse Middenstandsbank een onderzoek naar de haalbaarheid van renovatie van verkrottende verdiepingen boven winkels in de binnenstad om ze geschikt te maken voor bewoning door studenten en tweepersoons-huishoudens. Gedacht wordt aan in totaal rond de duizend appartementen. Als het zou lukken, zouden de leefbaarheid en de veiligheid van de binnenstad, vooral in de avonden en gedurende de weekends, daarbij veel baat vinden. Enkele verlichte oudememers laten al terstond weten er niets voor te voelen: 'Studenten in mijn pand? Nooit van m'n leven' en 'Studentenhuizen zijn 'n zootje', zijn enkele van de fikse uitspraken die de plaatselijke krant uit hun mond optekent. Misschien zijn studenten wel bijna even erg als woonwagenbewoners. Toch blijkt in eerste aanleg zo'n twintigtal eigenaren van winkelpanden wel bereid mee te werken aan het proefproject 'Wonen boven Winkels'. Er komt een haalbaarheidsonderzoek om te bezien of boven hun zaken 55 etagewoningen zijn te realiseren. In juni echter steekt er tegenwind op uit een heel andere hoek: de Universiteitsraad van de RL wil voorlopig geen goedkeuring aan het project geven. Men is onder meer bevreesd dat de universiteit zich hiermee wel in erg branchevreemde activiteiten dreigt te begeven. Later gaat de raad er alsnog licht morrend mee akkoord. Kort daarna wordt bekend dat het project technisch en economisch haalbaar is en dat al in september kan worden begonnen met de aanpassing van de eerste vijftien wooneenheden in de hoek Mariastraat-Jodenstraat-Muntstraat.



Bedrijvigheid op bouwgebied: gerenoveerd pand aan Keizer-Karelplein.
Foto: Luc Hommes



Bedrijvigheid op bouwgebied: nieuwbouw aan Abtstraat/Patersbaan.
Foto: Luc Hommes

Ook elders in de stad is er veel bedrijvigheid op bouwgebied. Het Staargebouw zal worden gesloopt. Op die plaats komen 30 appartementen boven een parkeergarage. Aan het pleintje Achter de Comedie worden soortgelijke voorzieningen getroffen.

In de gerenoveerde voormalige kapel van de Twaalf Apostelen aan de Bogaardenstraat worden 19 appartementen ingericht als woonplaats voor een woongroep van zes echtparen en dertien alleenstaanden, allen 55-plussers. Ze wonen er apart, maar er zijn gezamenlijke ruimten en voorzieningen. Hun voornaamste doel is volgens een van hen: 'Samen voorkomen dat we in het bejaardenhuis komen'. De bouw is een vrucht van het Project Centraal Wonen voor Ouderen.



Op 15 juni wordt ook het gebouw van het oudemannenhuis De Twaalf Apostelen aan de Bogaardenstraat in gebruik genomen. Het monumentale pand uit 1493 is door de Woningvereniging St. Matthias gerenoveerd en er is ook nieuwbouw toegepast. Er komen huisvestingsmogelijkheden voor gehandicapten, etagewoningen voor ouderen, wooneenheden voor een- en tweepersoonshuishoudens, eengezinswoningen en zelfstandige etagewoningen voor kleine gezinnen. De kosten bedragen 5,8 miljoen gulden.

De gemeente is voornemens in 1991 1152 nieuwe woningen te bouwen. Er blijkt vooral veel behoefte te bestaan aan eengezinskoopwoningen en kleinere huurwoningen met tuin. Van het contingent voor 1991 zullen er 337 komen op het Céramiqueterrein. Binnen tien jaar moeten daar in totaal 1600 woningen worden gebouwd. In de jaren tot 1996 staan meer dan 5000 woningen op het programma: 644 daarvan zijn voorzien op het Annadalterrein en 1200 op het open gebied tussen Amby en Maastricht. Op 5 maart wordt het startsein gegeven voor 500 woningen in het Zuid-Oosten van Heugem. Het gaat om een mix van premiewoningen, woningen in de sociale sector en woningen in de particuliere sector.

Het valt te hopen dat ze kwalitatief beter worden dan de flat Veliahof in Daalhof. Een vijftigtal bewoners daarvan heeft bij de Bouwvereniging St. Servatius geklaagd over schimmel, weigerende verwarmingen en tocht. 'Ik waai zowat uit mijn bed', zegt een van hen en dat is natuurlijk erg lastig. De bouwvereniging zegt de klachten serieus te nemen. Dat lijkt wel het minste wat men kan doen.

Het gemeentebestuur besluit dat in het gebied tussen Brusselsestraat en Calvariestraat hoogwaardige bebouwing moet komen rond een groot, autovrij plein. Er worden

84 woningen gebouwd, waaronder er nogal wat zullen zijn met een tuin.

In oktober presenteert de gemeente een plan voor 80 woningen in het Statenkwartier, omsloten door Hoogfrankrijk, Herbenusstraat en Capucijnenstraat. Er zal een autovrije gaanderij komen tussen de woningen. Een parkeergarage zal plaats bieden aan 160 auto's. De ter plekke bestaande bebouwing moet voor de nieuwbouw wijken.

Bouwplannen voor huurwoningen moeten voortaan worden voorgelegd aan de Vrouwenadviescommissie die ze moet beoordelen op technische details zoals deuren die de verkeerde kant uitdraaien, buitenramen die niet schoon te maken zijn, radiatoren die op de verkeerde plaatsen staan of onhandig ingerichte keukens. Dat heeft het gemeentebestuur besloten. Een zeer prijzenswaardig initiatief, mits men er rekening mee houdt dat ook mannen in het kader van hun emancipatie wel eens een raampje lappen, een stoofpot bereiden of een deur openen.

Op 15 februari spreekt de afdeling Limburg van D 66 uit zeer bezorgd te zijn over de inkrimping van de 'Documentatie Limburg' in Maastricht. Deze verzorgt het opslaan en toegankelijk houden van allerlei documenten en gegevens die van belang zijn voor de studie van Limburgs heden en verleden. De 'Documentatie' dreigt volgens D 66 slachtoffer te worden van gemeentelijke bezuinigingsmaatregelen. Het aantal personeelsplaatsen is inmiddels al teruggelopen van 8 naar 2. De gemeente Maastricht noemt de kritiek voorbarig. 'We zijn aan het kijken of we met minder mensen een organisatie kunnen opbouwen met een kwalitatief hoogwaardig rendement', zo tekent De Limburger op uit de mond van een hoge ambtenaar van de gemeente. Zo wordt platte bezuiniging weer eens gepresenteerd als verbetering van kwaliteit en rendement.

De uitspraken van deze ambtenaar zijn zeker bij 'Documentatie Limburg' vastgelegd, zodat te zijner tijd nog eens bezien kan worden wat ervan terecht is gekomen. Vooralsnog zijn we er niet gerust op.

22 maart moet een gloriëdag zijn voor ons democratisch bestel: er worden gemeenteraadsverkiezingen gehouden. Maar helaas, de opkomst is zeer laag: 56,7% tegen 66,3% in 1986. Ze blijkt het laagst in de wijken die vanouds veel PvdA-stemmers kennen: Caberg, Oostermaas, Malberg, Daalhof en Pottenberg. Ze ligt daar 10 tot 20 % onder het toch al lage stedelijke gemiddelde.

Het hoogst is de opkomst in Biesland: 77,8%. Het democratisch rendement van deze geringe belangstelling zou kunnen zijn dat de politici gaan onderkennen dat de kiezers hen lang niet zo belangrijk vinden als ze zelf veelal doen.

In Maastricht is -evenals in de rest van het land- D'66 de grote winnaar. De Democraten behalen 4 raadszetels (in 1986 was er dat 1). Ook de Maastrichtse PvdA volgt de landelijke lijn en verliest nogal fors: van 18 zetels naar 13. De partij heeft 20 stemmen te weinig voor het binnenhalen van een restzetel; die gaat nu naar het CDA.

Dat wordt daardoor weer de grootste partij in de raad: 15 zetels (was 14). De totale uitslag luidt als volgt (tussen haakjes de zetelverdeling na de verkiezingen van '86):

CDA	15 (14)
PvdA	13 (18)
D 66	4 (1)
VVD	3 (4)
Groen Links	2 (1)
Seniorenpartij	2 (1)



Verkiezingstijd. Wie mag met minister Maj op foto, oftewel: bezem door Maastrichtse politiek.
Foto: Luc Hommes



Burgemeester Houben bij heropening van Twaalf-Apostelenhuis: hij bleef zitten ook als voorzitter van het College van B en W.
Foto: Frans Welters

Al op 25 april is de wethouderverdeling rond: CDA 2, PvdA 2, VVD 1, D 66 1. De wethouders en hun portefeuilles zijn:

J. Hoen (CDA): Sociaal-Economische Zaken, waaronder begrepen onder meer minimabeleid, werkgelegenheid en arbeidsmarktbeleid.

J. In de Braekt (CDA): Publieke Werken, Sport en Media, met onder meer recreatie, kinderspeelplaatsen, nutsbedrijven en interne zaken.

J. Wevers (PvdA): Volkshuisvesting, Stadsvernieuwing en Ruimtelijke Ordening, waaronder ook vallen veiligheid gebouwde omgeving, landbouwaangelegenheden, monumentenzorg, stedschoon en natuurbescherming.

R. Leenders (PvdA): Financiën, Cultuur, Welzijn en Emancipatie met onder meer sociaal-cultureel werk, maatschappelijke dienstverlening en minderhedenbeleid.

A. Cremers (D 66): Milieu, Verkeer, Vervoer en Personeel met onder meer volksgezondheid, woningbedrijf, parken en stadsbus.

P. Neus (VD): Onderwijs, Toerisme en Grondzaken met onder meer volwassenen-educatie, promotie en aanbestedingsbeleid.

Het nieuwe College zal werken aan de hand van 'Hoofdpunten van beleid', waarover de partijen overeenstemming hebben bereikt. Twee van de wethouders die niet in het College terugkeren, vinden al gauw weer een baan. G. Peters wordt hoofd van de nieuwe afdeling milieu van de gemeente Rotterdam. Th. Vermeegen gaat naar Groningen als projectleider bij het verzelfstandigen van de Informatiseringsbank, die nu nog onder het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen valt.

Op 1 mei vindt in Maastricht, het vroegere bolwerk van Kerk en KVP, een gebeurtenis plaats die nog vrij kort geleden niet denkbaar zou zijn geweest: burgemeester Houben onthult op het Brandenburgerplein een borstbeeld van Willem Vliegen, socialistisch voorman in het Maastricht van rond de eeuwwisseling en grondlegger van het socialisme in Limburg.

Het beeld is gemaakt door de beeldhouwer Jack Poell. Het is een geschenk van de gemeente Maastricht aan het Gewest Limburg van de PvdA.



Burgemeester Houben onthult met hulp van PvdA-er R. Leenders beeld van Willem Vliegen.
Foto: Frans Welters



In juni wordt bekend gemaakt dat Maastricht in 1991 opnieuw de Europese topconferentie van regeringsleiders zal mogen ontvangen. Artsen en Keuringsdienst van Waren zijn in staat van verhoogde paraatheid. Het Golden Tulip Barbizon Hotel bouwt met het oog op de top op korte termijn 96 hotelkamers bij. Het wordt daardoor het grootste hotel van Limburg. Deze uitbreiding is in strijd met een eerder besluit dat de hotelcapaciteit in Maastricht alleen nog licht mag stijgen bij enkele kleinere familiehotels, een omschrijving die op Tulip Barbizon niet zo best lijkt te passen.

Het Maastrichtse rioolnet is er slecht aan toe. Zo'n 10 à 15% van het 479 kilometer lange buizenstelsel is lek of zit vol slib. Herstel gaat de gemeente jaarlijks 11 miljoen gulden kosten. Waarschijnlijk gaan de rioolrechten gefaseerd omhoog van fl. 70,80 nu naar uiteindelijk fl. 150,-. Dat sombere nieuws wordt begin november bekend gemaakt. Vrijwel terzelfder tijd vernemen we dat er een nieuwe methode van rioolaanleg is ontwikkeld, waardoor de overlast van openliggende straten en pleinen tot het verleden behoort.

De Maastrichtenaar maakt veel meer gebruik van de stadsbus dan inwoners van vergelijkbare steden. De stadsbussen vervoeren per jaar zo'n 11 miljoen reizigers. Merkwaardig is dat het openbaar vervoer bij het woonwerkverkeer laag scoort. Deelname aan het openbaar vervoer blijkt meer af te hangen van de reistijd dan van de prijs van het kaartje, zo is uit onderzoek gebleken. Het lijnennet van de stadsbus wordt in het vroege voorjaar van 1991 vernieuwd. Randwyck wordt dan beter bediend: de wijk zal worden

aangedaan door 7 in plaats van door 3 lijnen. Bij het academisch ziekenhuis AZM zullen 19 bussen per uur stoppen.

In juli wordt bekend gemaakt dat wordt gestudeerd op mogelijkheden de stadsbus sneller door de binnenstad te laten rijden.

Vooralsnog lijkt het wat dat betreft eerder de verkeerde kant uit te gaan. Begin juli wordt begonnen met de aanleg van een rotonde op het kruispunt Brusselseweg - Carel-Smulderssingel - Papyrussingel. Het doel daarvan is de verkeerssnelheid terug te dringen en het oversteken veiliger te maken.

Op het O.-L.-Vrouweplein rondrijdende en geparkeerde automobielen bieden ergernis aan ondernemers, terraszitters en passanten. Moeilijkheid is dat het aan het plein gelegen hotel en bij trouw en rouw ook de kerk bereikbaar moeten blijven. In december besluiten B en W op het plein alleen nog bestemmingsverkeer toe te laten en het voor overige auto's tot verboden gebied te verklaren.

In het vorige jaar (1989) hebben in Maastricht en omstreken de grote bedrijven 30% meer geïnvesteerd dan in het jaar daarvoor. De kleine bedrijven daarentegen investeerden 30% minder. Dat zegt voorzitter T. Versteegh van de Maastrichtse Kamer van Koophandel in zijn nieuwjaarstoespraak van 1990. Volgens Versteegh is de achteruitgang bij de kleintjes te wijten aan de kieskeurigheid die de gemeente Maastricht ter bescherming van het milieu en ter beperking van overlast voor omwonenden aan de dag legt bij de uitgifte van industrieterreinen. Je zou haast hopen dat hij daarin gelijk heeft.

De voorzitter van de KvK vindt dat de stad te veel belang hecht aan geavanceerde technologische industrie en aan architectonisch interessante projecten en dat ze de overige bedrijvigheid maar al te graag aan anderen overlaat.

Burgemeester Houben ontkent dit alles terstond in zijn nieuwjaarsrede tot de gemeenteraad. De stad sluit niet welbewust bepaalde industrieën buiten haar grenzen, zegt hij, maar ze streeft wel naar spreiding van bedrijven over de regio naar de aard van de onderneming. De schone in Maastricht en de vuile elders?

Voorzitter Versteegh vertelt voorts dat het aantal bedrijven dat in 1989 winst maakte ten opzichte van het jaar daarvoor is gestegen: 93% van de bedrijven had een positief saldo tegenover 86% in 1988. Voor 1990 wordt verdere groei verwacht.

De toename van de export bedroeg slechts 1%; deze bleef daarmee beneden de verwachting. Landelijk groeide de export met 5%. De werkgelegenheid steeg met 3% (1050 banen). Toch kent het rayon van de KvK nog een hoge werkloosheid.

Een van de bedrijven dat kan melden een goed jaar achter de rug te hebben, is de Koninklijke Sphinx. Dat zou vooral komen door de toenemende neiging bij de consument de badkamer te vernieuwen. Op 1 juni opent de Sphinx een nieuwe vloertegelfabriek. Deze levert ongeveer 125 nieuwe arbeidsplaatsen op. Er zullen 1 miljoen m² vloertegels per jaar worden geproduceerd. Een der kranten heeft berekend dat daarmee 200 voetbalvelden kunnen worden belegd, wat een vrij nutteloze bezigheid lijkt.

Ook KNP meldt goede resultaten. De omzet van dat papier, karton en verpakkingen producerend concern steeg met 6% tot 2,7 miljard gulden. De winst over 1989 bedroeg 310 miljoen gulden, 60 miljoen meer dan in 1988. Half januari maakt het bedrijf bekend dat gestudeerd wordt op de mogelijkheid tot samenwerking met de Gelderse Papiergroep in Apeldoorn om aldus de greep op de Europese papiermarkt te verstevigen. In de loop van het jaar krijgt deze samenwerking haar beslag: de specialiteitendivisie van KNP in Meerssen gaat samen met de Gelderse Papiergroep. KNP neemt daarin een belang van 40%.



Opening tentoonstelling honderdjarig Artijfort.
Foto: Harry Paping

Ook toerisme is een vorm van economische bedrijvigheid. Het doet dan ook goed aan het begin van het jaar te horen dat de belangstelling van toeristen voor Maastricht nog altijd groeiend is. In 1989 klopten bij de VVV 394 688 mensen aan met verzoeken om inlichtingen, een stijging ten opzichte van het voorafgaande jaar met 20%. Vooral de stads- wandelingen, de grotten en het Bonnefanten- museum zijn populair. Een tegenvaller voor de VVV is dat de Raad van State haar beroep tegen beperking van de rondleidingen in de Sint-Pietersberg heeft verworpen. Tussen 1 oktober en 1 april mogen daar per dag slechts twee rondleidingen worden gehouden om overwinterende vleermuizen te beschermen. Het Ministerie van Landbouw en Natuurbeheer noemt deze diertjes' zeer storingsgevoelig' en dus is iedere toerist in hun slaapvertrek er een te veel.

Ook Maastricht Airport had een goed jaar. Het personenvervoer steeg met ongeveer 35 % tot 310 000. Het vliegveld ligt daarmee vóór op de prognoses. Van de passagiers die van het vliegveld gebruik maken, is 40% Duits en 7% Belgisch. Ook het vracht- vervoer liet een stijging zien ondanks het vertrek van luchtvrachtvervoerder XP. Tengevolge van dit alles groeide de directe werkgelegenheid op het vliegveld tot 1400 arbeidsplaatsen. Het uitblijven van een beslissing over de Oost-Westbaan wekt wrevel bij de voorstanders en besmuktte vreugde bij de tegenstanders van deze voorziening.



Burgemeester slaat eerste vat aan van nieuw bier: Wieckse Witte.
Foto: Harry Paping

Grote aandacht in de eerste helft van het jaar voor een brandende kwestie: de sluitingstijd van de kroegen. In 1988 was gestart met een proef waarbij de sluitingstijd werd gesteld op 04.00 u., terwijl in het weekend mocht worden getapt zolang de kastelein en zijn laatste klant op de been bleven. Klachten van storingsgevoelige binnenstadsbewoners brengen het gemeentebestuur er op 9 januari toe de sluitingstijd weer terug te brengen naar 02.00 u. Veel kasteleins en hun stamgasten hebben die avond een droeve dronk en er klinken protesten alom. Voor dit typisch Maastrichtse probleem wordt een typisch Maastrichtse oplossing gevonden: B en W stellen als compromis voor dat de sluitingstijd in het weekend wordt gesteld op 02.00 u., maar dat op de derde zaterdag van de maand het innemen tot 03.00 u. zal mogen doorgaan. De gemeenteraad stemt in mei met dat voorstel in. In juli blijkt gestudeerd te worden op de mogelijkheid dat cafés besloten clubs met ledenlijsten vormen om aldus voor deze harde kern toch langer open te kunnen blijven.



*Het oude Ridder-pils krijgt nieuw jasje.
Foto: Harry Paping*

Een andere kwestie rond sluitingstijden houdt de gemoederen begin mei bezig: blijven op 5 mei, de nationale feestdag, de winkels open of gaan ze dicht? De middenstanders slagen er niet in op één lijn te komen. Men heeft immers pas 45 jaar de tijd gehad daarover met elkaar te overleggen. Zo blijft de een open en gaat de ander dicht, tot ergernis van de neringdoenden zelf en tot verwarring en boosheid van hun klanten. Men wrijft ons Nederlanders wel eens een kruideniersmentaliteit aan...

In januari worden de nota's Structuurvisie Maastricht 1990-2000 en Economische Ontwikkeling en Regionaal Beleid gepresenteerd. Ze geven de visie van B en W op de economische ontwikkeling van de stad in de jaren negentig met name op de arbeidsmarkt, bij het bedrijfsleven, in het toerisme en ten aanzien van de zakelijke dienstverlening.

De Kamer van Koophandel oordeelt in februari dat te weinig rekening wordt gehouden met de ontwikkeling van bestaande bedrijven. Maastricht heeft te weinig goede bedrijfsterreinen en er is onderzoek nodig naar de behoefte aan kantoorruimten en hoe daaraan is te voldoen, vindt de Kamer.

Volgens de FNV ligt er teveel nadruk op grootschalige zaken als academisch ziekenhuis, universiteit, MECC en vliegveld. Daardoor maakt de gemeente zich in haar ontwikkeling in hoge mate afhankelijk van beslissingen die in feite buiten de regio worden genomen. De FNV ziet bovendien te weinig aandacht voor de werkgelegenheidsaspecten van de ontwikkelingen. De plannen ten aanzien van de cultuur zijn al te zeer gericht op de mensen met hogere inkomens. Ook wordt aandacht voor het woon- en leefklimaat in de wijken gemist. In maart komen nog reacties los van tal van andere Limburgse organisaties. Grondtoon daarin is dat Maastricht zichzelf teveel ziet als de spil van alle regionale ontwikkelingen. In feite komt die rol toe aan Maastricht en Heerlen, omdat deze in het landelijk beleid samen één stedelijk knooppunt vormen, wat ook betekent dat ze niet voortdurend met elkaar in de knoop moeten liggen.



Ook minder mooie zaken worden in de bodem aangetroffen. Het braakliggend Nijverheidsterrein aan de westkant van de Demertstraat in Heer is ernstig verontreinigd met enge stoffen als arsenicum, zink, koper en lood. Het zal tot een halve meter diep worden afgegraven. Ook de bodem van het Sterreplein in Wyck blijkt zware metalen te bevatten.

Er zijn nog meer milieuklachten. De bewoners van Hoogfrankrijk zijn boos over de stankoverlast van de rubberfabriek Vredestein Icopro aan de Cabergerweg. Saillant detail: enkele jaren geleden werd met veel subsidie een fabriek gebouwd die oud rubber reukloos zou kunnen verwerken. Volgens Vredestein wordt het probleem veroorzaakt door een onvoorziene afgasstroom. Dat lijkt ons zeer hinderlijk. Er komen ventilatoren om het probleem op te lossen. Maar in september zijn er opnieuw klachten. Een bewoner van de Herbenusstraat overweegt dan een kort geding tegen de provincie, omdat die geen einde maakt aan de stankoverlast. De fabriek zegt er niets van te begrijpen: het productieproces wordt goed beheerst en er is geen storing geweest. Dat betekent dus dat de stank ook optreedt als alles goed gaat. De omwonenden halen voor dergelijke argumenten dan ook hun neus op.

De bewoners van Caberg verzetten er zich tegen dat de Sphinx afvalstoffen mag storten en verwerken op de terreinen langs de Carel-Smuldersweg in die wijk. De Sphinx geeft geen commentaar. Zoals een sphinx betaamt.

De Stichting Buurtraad Limmel is boos over de voortdurende geluidsoverlast van de vloertegelfabriek Koninklijke Mosa. De stichting protesteert daartegen in mei bij de Raad van State.



*Onvrede over stankoverlast door Vredestein.
Foto: Frans Welters*

Ook de winkeliers van Malpertuis zijn boos. Op zaterdagmiddag 28 april blokkeren zij de rotonde in hun wijk. Dat levert nogal wat overlast: zeker zes stadsbussen kunnen niet tijdig een sluiproute vinden en raken vast. De gemeente had de neringdoenden al twee jaar geleden beloofd dat het winkelcentrum zou worden opgeknapt. Sindsdien is daar niets meer van vernomen. "We staan voor joker", zegt een woordvoerder. Dat is heel vervelend, zeker op een rotonde.

Toch wordt er wel wat gedaan aan het face-liften van wijkwinkelcentra. Op 17 december wordt het vernieuwde winkelcentrum van de wijk Malberg feestelijk geopend. Bij die gelegenheid wordt bekend gemaakt dat ook het winkelcentrum van Pottenberg wordt opgeknapt. Nog pas twee jaar geleden was er sprake van dat het zou worden afgebroken. De centra van De Heeg, Sint Pieter en Malpertuis (jawell!) zullen eveneens aan de beurt komen.

Slecht nieuws van V&D: het distributiecentrum 'Het Rondeel' zal medio 1991 sluiten. Er werken 65 mensen. Garanties voor het behoud van hun werkgelegenheid kunnen hun niet worden gegeven.

Ontslagen vallen er ook bij het LIOF. In december 1989 werd besloten de vestiging van deze industriebank in Denver in de VS te sluiten. De vier mensen die daar werkten, staan op straat. Twee van hen uiten in de pers hun woede over de gang van zaken. Denver werkte goed, maar het kreeg te weinig steun vanuit Maastricht, zeggen ze. In mei beslist de rechter dat het LIOF aan de directeur van de Amerikaanse vestiging een jaar salaris en een schadevergoeding moet betalen.

Langdurig werkelozen zijn doorgaans geen werkweigerars. Als het arbeidsbureau werk voor hen heeft, accepteren ze dat vrijwel altijd. Dat zegt de directeur van het Gewestelijk Arbeidsbureau. Het is altijd aardig als een vooroordeel wordt ontzenuwd.

In februari wordt gemeld dat Maastricht 13 miljoen gulden krijgt uit de PNL-pot. Dat is zowat fl. 100 per inwoner. 'Niks van gemerkt', horen we de vader van een groot gezin zeggen. Dat kan ook niet, want het geld gaat naar onderwijs, wegenbouw en techniek.



Th. Pennis van hofleverancier Thiessen presenteert vorstelijke jubileumwijn.
Foto: Luc Hommes

Maastricht krijgt er dit jaar enkele hofleveranciers bij. Op 2 februari onthullen de Commissaris van de Koningin en de Burgemeester een schild met deze eretitel boven de deur van de jubilerende wijnhandel Thiessen aan de Grote Gracht, die 250 jaar bestaat. Maison Groutars en Maison Louis in de Grote Staat gaan eveneens deze titel voeren. Ook kapper Craft, wiens zaak aan het Onze-Lieve-Vrouweplein in april 100 jaar bestaat, mag zich voortaan hofleverancier noemen. Zou prins Claus aan een haarstukje toe zijn?

Het Britse warenhuis Marks and Spencer wil een vestiging in Maastricht. Een begrijpelijk, maar kostbaar verlangen: het centrum van Maastricht is bijzonder prijzig en met name de Grote Staat behoort met een huurprijs van fl. 1750 per vierkante meter per jaar tot de duurste winkelstraten ter wereld. Als meest waarschijnlijke plaats van vestiging voor Marks and Spencer wordt het pand van De Limburger in de Wolfstraat genoemd.



De Limburger verdwijnt uit de binnenstad. Op 16 oktober wordt het nieuwe onderkomen op Randwyck officieel in gebruik genomen. Er wordt een aparte krant uitgegeven om te tonen en te beschrijven hoe mooi het allemaal is. Maar langs de Maas klinkt gemor van de journalistieke medewerkers. Het kantoorlandschapachtige redactieverblijf mist de intimiteit en de privacy van hun rommelige vertrekken in de Wolfstraat.

De eigenaar van Mosa, de Engelse Redlandgroep, overweegt dit Maastrichtse bedrijf van de hand te doen. Sphinx denkt erover Mosa over te nemen. Maar in september haakt Sphinx als mogelijke koper af: Mosa is te duur. Redland zal verder praten met andere gegadigden.

In augustus wordt bekend dat het Maaspaviljoen voor fl. 2,3 miljoen is verkocht. Het zal worden verbouwd tot een groot Oosters restaurant met Chinese, Japanse, Thaise en Vietnamese keuken. Er zal zo'n vier miljoen worden geïnvesteerd in de aanpassing van het pand.

Ongeveer terzelfder tijd komt naar buiten dat Unilever een minderheidsbelang van 49% zal nemen in het oer-Maastrichtse bedrijf Mora. Binnen vijf jaar zal de snackproducent geheel in handen zijn van Unilever. Cora van Mora gaat vreemd.

Nog een ander Maastrichts bedrijf gaat in vreemde handen over. Leiter-Nypels, een van de oudste drukkerijen in Limburg, wordt overgenomen door Drukkerij/Uitgeverij De Boer uit Hilversum.

De PTT is van plan de postagentschappen in de wijken Heer, Belfort, Limmel, Oostermaas en Pottenberg te sluiten. Ook de loketten in het pand van V&D zouden dicht moeten. Daarmee verdwijnen zes van de zestien postagentschappen van de stad. Er komen protesten van het gemeentebestuur en van de Maastrichtse Ondernemersverenigingen en er wordt een Actiegroep Behoud Postagentschappen gevormd. In december biedt deze aan de PTT-directie 12 000 handtekeningen aan van mensen die voor behoud van de huidige voorzieningen pleiten.

In november krijgt Ankersmit Metaalbedrijven toestemming door te gaan met de afgraving van de mergelgroeve bij 't Rooth. Deze buurtschap zal moeten verdwijnen. Hoewel vrijwel niemand dat wil, heeft de politiek zo beslist. Men zal wel weer verbaasd en bedroefd reageren als bij de volgende verkiezingen de belangstelling van de burgers voor het politieke leven gering blijkt.



De prijswinnaar wordt in juli bekend gemaakt. Het is de jonge architect J. Beckers. Hij wil het dak en de wanden verwijderen en in het stalen geraamte een industrieel archeologisch museum voor Limburg onderbrengen. De gemeente heeft toegezegd serieus op dit plan te gaan studeren. Van die studie is verder niets meer vernomen: na drie jaar te koop te hebben gestaan wordt de Eurohal in november verkocht aan een sloopbedrijf uit Amby. Ook over een herbouwplicht wordt niet meer gepraat. Maastricht houdt aan de transactie al met al een ton over. Aan geld.

Bij de start van de Internationale Horecavakbeurs in het MECC wordt op 22 januari een symposium gehouden over toerisme. Een van de thema's luidt: De rol van de Nederlandse horeca in het nieuwe Europa.

Op 9 maart lokt The European Fine Art Fair meer dan 25 000 bezoekers (+ 4000) naar kunstvoorwerpen met een geschatte waarde van in totaal fl. 750 miljoen, die bewonderd en

gekocht kunnen worden bij 120 kunst- en antiekhandelaren uit heel de wereld.

De exposanten zijn tevreden: 98% van hen wil volgend jaar weer komen.

Tijdens de beurs dreigt het Stichtingsbestuur naar Frankfurt te verhuizen, als de eerste klas hotelaccommodatie in Maastricht en de vliegverbindingen naar en van Beek niet verbeteren. Velen zien hierin een al te doorzichtige actie van de onvermoeibare hotel- en vliegveldlobby.

In oktober wordt dan ook meegedeeld dat de organisatoren van de beurs een contract hebben afgesloten met Sabena: beursbezoekers uit heel de wereld kunnen voor de helft van de prijs naar Brussel vliegen en worden van daar per luxe touringcar vervoerd naar Maastricht.

Van 23-25 maart worden in het MECC modedagen gehouden: 50 modewinkels uit Maastricht en omgeving tonen hun collecties. Maastricht is naast Amsterdam dé modestad van Nederland. Wat een modestad is, weten wij niet, maar het is fijn dat Maastricht het is.



*Eurohal voor sloop verkocht.
Foto: Archief De Limburger*

Op 24 juni vergapen zich in de hal duizenden aan het pre-bejaarde zang- en dansfenomeen Tina Turner en alles wat er op en al dan niet aan is. 'Este dat zuus, daan is 't toes toch mer behellepe,' en 'lech zou wèlle tot mien vrouw ei zoe bein had' , verzuchten enkele mannen bij het verlaten van de zaal.



Tina Turner in MECC.
Foto: Wil Nilwik

Van 2-4 juli biedt het MECC onderdak aan de Afrikatop. Tientallen ministers en andere deskundigen uit Europa en Afrika bespreken er de economische problematiek van dat werelddeel. Prins Claus woont een der zittingen bij. Koningin Beatrix verricht de sluiting.

De vakantiebeurs die van 5-7 juli wordt gehouden, kan de drukte niet aan. Een soort generale repetitie dus voor de files en de overvolle stranden.

Van 19-21 september wordt een internationaal congres gehouden over de gevolgen van de eenwording van Europa voor bedrijfsleven en handel. Het wordt geopend

door Prins Claus. Er wordt door tweehonderd deelnemers gecongresseerd bij gelegenheid van de opening op het Randwyckterrein van het Researchinstituut voor Bedrijfswetenschappen (RVB). Dat instituut traint mensen uit de derde wereld, Oost-Europa en minder welvarende EEG-landen in moderne managements-technieken.

In het weekend van 5 november vindt het Jazz Mecca plaats. Er zijn 2000 bezoekers onder wie veel Duitsers. De organisatoren klagen over het ontbreken van goedkope hotels voor de bezoekers. De komende uitbreiding van het Golden Tulip Hotel zal daarvoor wel geen soelaas bieden. Het volgend jaar zal het evenement niettemin opnieuw worden gehouden.

Eveneens in november draven en springen paarden in de hal. Jumping Indoor Maastricht wordt een groot succes. Niemand vraagt of ook de paarden het leuk vinden.

Na de paarden de paardekrachten: op 24 november is er een internationale motorcross die wordt bezocht door 16 000 kijkers.



Prins Claus opent Afrika-conferentie in aanwezigheid van minister Pronk en mr. McNamara van Wereldbank.
Foto: Wil Nilwik

Basisonderwijs

De schoolstrijd tussen openbaar en bijzonder onderwijs blijft in alle hevigheid woeden en zorgt regelmatig voor rode hoofden, ook bij politieke partijen die voor het overige die kleur niet zo welgezind zijn.

In september 1989 had de gemeenteraad besloten een negende openbare school op het scholenplan te zetten. Maar GS hebben aan dat besluit hun goedkeuring onthouden. Op zijn beurt besluit de gemeenteraad tegen deze afwijzing in beroep te gaan. Niettemin schrappen B en W in juni de negende openbare school van het scholenplan.

In deze Maastrichtse schoolstrijd staan het CDA en de eenmansfractie van de Seniorenpartij lijnrecht tegenover het liberaal-rode pact dat strijdt voor uitbreiding van openbaar onderwijs.

Als de kerstvakantie voorbij is, wordt de nieuwe basisschool Wyck aan de Wycker Grachtstraat in gebruik genomen. Het gebouw telt zeven lokalen.

Het openbaar onderwijs wil niet achterblijven en opent op 13 januari de basisschool De Regenboog aan de Bergmansweg. Daarna is het bijzonder onderwijs weer aan zet: op 8 juni wordt de heropening van de katholieke basisschool Sint Pieter aan de Bergweg na een ingrijpende renovatie uitbundig gevierd.

Veel onrust is er in de eerste helft van het jaar bij allen die zich betrokken weten bij de katholieke basisschool Akerpoort. De school wordt met opheffing bedreigd: ze telt nog maar honderd leerlingen en is daarmee al voor het derde jaar onder de opheffingsnorm gekomen. Maar prognoses wijzen op 132 leerlingen in 1993 en verdere groei daarna als gevolg van nieuw- bouw in de naburige wijken.

Op vrijdag 16 februari bezetten boze ouders het schoolgebouw. Ze noemen de voorgenomen opheffing schandalig. Ook wordt beroep bij de Raad van State aangetekend. Dat heeft succes, want de Raad beslist in juni dat de school in ieder geval in 1991 open moet blijven.

Voortgezet onderwijs

De fusieplannen tussen het Jeanne d'Arc College en de Mavo Maria Immaculata zijn afgeketst. De beide maagden zijn het over dit voorgenomen huwelijk niet eens kunnen worden. Daarmee is ook het plan van de baan om van Jeanne d'Arc een openbare school te maken. Verwacht wordt nu dat Jeanne d'Arc de algemeen bijzondere signatuur zal aannemen. In oktober besluit de gemeente de katholieke MAVO Maria Immaculata over te nemen en deze om te vormen tot tweede openbare school voor voortgezet onderwijs naast de Stedelijke Scholengemeenschap.

Op 16 februari viert deze Scholengemeenschap -het Stedelijk- het 125-jarig bestaan. Een zeer respectabele leeftijd.



In het najaar breken droeve dagen aan voor allen die de Maastrichtse Academie voor Bouwkunst een warm hart toedragen; het instituut dreigt te worden opgeheven. Een commissie heeft geadviseerd van de zes academies in Nederland er slechts drie open te houden. Uiteraard liggen deze in of tegen de randstad. Natuurlijk ontstaat er een krachtige lobby om deze academie voor Maastricht te behouden.

De Japanse Teikyo-universiteit koopt na enig geharrewar het Annadalcomplex. De koopacte passeert in december. Deze universiteit zal ten behoeve van Japanse studenten die in Europa verblijven, eenjarige onderwijsprogramma's ontwikkelen. Dat gebeurt in samenwerking met de RL. Ook komen er een high school en een junior college.

Rijksuniversiteit Limburg

Aan het begin van het jaar vallen er vanuit de RL vooral minder positieve en opgewekte berichten te beluisteren. Voordeel is dat het daarna alleen maar beter kan worden.

In zijn nieuwjaarsrede zegt A. Sieben, directeur patiëntenzorg van het psycho-medisch streekcentrum Vijverdal, dat de samenwerking tussen dat instituut en de RL stukt. De RL wil aan Vijverdal fl. 300 000 minder betalen voor extra kosten die het maakt voor onderwijs en onderzoek ten behoeve van de universiteit. In Vijverdal noemt men dat 'te gek'.

Minister Ritzen van O en W toont zich in januari bezorgd over de beroepsmogelijkheden van afgestudeerde gezondheidswetenschappers aan de RL. Hun aantal steeg van 85 in 1985 naar 330 in 1988. In 1995 verwacht men

660 afgestudeerden in deze tak van wetenschap. Dat is natuurlijk een fraai resultaat, maar de minister vraagt zich af of we met z'n allen wel gezond of ongezond genoeg zijn om ze allemaal bezig te houden.

De RL deelt zijn zorg niet. Recent onderzoek heeft laten zien dat ruim driekwart van de afgestudeerden al binnen korte tijd een baan vindt.

De positie van vrouwelijke werknemers bij de RL is 'redelijk zorgwekkend'. Er moet na alle gepraat daarover nu maar eens een écht emancipatiebeleid gaan worden gevoerd. Dat komt naar voren in een onderzoek dat door de werkgroep 'Vrouw en Recht' is verricht. Tussen maart 1986 en maart 1989 is het aantal werknemers aan de RL met 20% gegroeid. Maar het aantal vrouwen nam bij wetenschappelijk en niet-wetenschappelijk personeel slechts toe met 3%. Vrouwen worden bovendien vaker dan mannen aangesteld in tijdelijke functies. Onder de 2200 personeelsleden van de RL zijn 800 vrouwen. Onder de 124 hoogleraren komen slechts 2 vrouwen voor. Voor een jonge, moderne en vernieuwende universiteit zijn dat beschamende cijfers.

De Faculteit der Geneeskunde zal voorlopig wel niet veel vrouwen aannemen. Ook niet veel mannen trouwens. De faculteit zit te ruim in de jas en moet de komende jaren fl. 3,2 miljoen bezuinigen. De geneesheren moeten nu in eigen vlees gaan snijden en dat zal meer pijn doen dan het inciseren in andermans vlees.

In september-oktober kent de faculteit daarenboven een fikse bestuurscrisis. Drie leden van het faculteitsbestuur stappen op, omdat ze het er niet mee eens zijn dat de democratisch

gekozen faculteitsraad prof. dr F. Sturmans heeft herbenoemd als dekaan. Om de impasse te doorbreken zal Sturmans terugtreden om plaats te maken voor interim-dekaan prof. dr A. Knottnerus (m).

Bij de viering van de veertiende dies natalis van de universiteit in januari stelt prof. L. Soete in zijn diesrede dat voor Limburg de effecten van nationale milieubeleidsplannen te verwaarlozen zijn. Limburg ademt immers vooral ingevoerde lucht en drinkt geïmporteerd water. Soete stelt dat de milieuproblematiek bovenlandelijk moet worden aangepakt. Dan kan zorg voor een schoon milieu in Limburg betekenen dat Nederland meebetaalt aan de Luikse riolering. In het failliete Luik heeft men daar wel oren naar. Als tegenprestatie verzetten de Belgen zich dan omwille van het milieu tegen de aanleg van een Oost-Westbaan op Maastricht Airport. Zo doet ieder wat hij kan. Soete pleit ook voor verregaande integratie van de RL en het Limburgs Universitair Centrum in Hasselt. Hem staat één transnationale universiteit voor ogen met vestigingen in Maastricht en Diepenbeek.

Op 19 januari levert de RL de eerste accountants af. Dat kan al vrij spoedig na het doctoraal examen economie, omdat delen van de accountantsspecialisatie bij de RL in het basiscurriculum zijn ingebouwd.

Eind januari maakt de universiteit plannen bekend voor cursussen bestemd voor senioren. Er wordt gedacht aan het oprichten van een universitair onderwijsinstituut voor ouderen. De huidige secretaris van het College van Bestuur, drs B. Niessen, zal op dit vlak de kar gaan trekken. Als proef worden in het najaar twee cursussen voor 50-plussers gegeven, een over literatuur van de twintigste eeuw en een over rechtsgeschiedenis.

De RL vangt opnieuw wat geld uit de PNL-pot. Tweeëneenhalf miljoen gaat naar een nieuw instituut voor bio-materialen, een gezamenlijk project van de RL en de TUE in Eindhoven, waarin ook DSM en Medtronic deelnemen. In totaal bedragen daarvan de kosten 7,1 miljoen. Zes ton aan PNL-gelden wordt bestemd voor Worldnet, een nog op te richten gezamenlijk instituut van RL en vertalersopleiding. De totale stichtingskosten daarvan zullen 5,2 miljoen bedragen.



Diesrede prof. Soete.
Foto: AV Dienst RL

Op 22 februari vindt de officiële start plaats van de bouw van een ondergrondse collegezaal met 500 zitplaatsen in de tuin van het voormalige Jezuïetenklooster aan de Tongersestraat.



Eens werden hoorcolleges strijdig gevonden met het onderwijssysteem van de RL. De nieuwe collegezaal bij het vroegere Jezuïetenklooster wordt dan ook onder de grond gebouwd. Foto: AV Dienst RL.

Per 1 september start een studierichting fiscaal recht aan de rechtenfaculteit. De minister van O en W komt daarmee terug op een eerdere afwijzing van dit plan. Hij is uiteindelijk toch tot instemming bereid, omdat de RL in deze opleiding vooral accent zal leggen op internationale aspecten van het belastingrecht.

In september overschrijdt de universiteit de magische grens van 6000 studenten. In de strijd om het voortbestaan en de uitgroei van de jonge instelling diende het toenmalige kamerlid drs W. Deetman in 1978 een motie in, waarin van de regering werd geëist dat de RL in 1990 een volwaardige universiteit zou moeten zijn met een omvang van 6000 studenten. Als minister van O en W stond Deetman daarna

voor de taak zijn eigen motie uit te voeren. Bij de opening van het academisch jaar wordt kamervoorzitter Deetman ingeschreven als zesduizendste student aan de RL. Terecht. Hij kan nog veel leren.

Eveneens bij de opening van het academisch jaar wordt naar voren gebracht dat het veelgeprezen onderwijssysteem van de RL barsten vertoont. Het rendement -het aantal studenten dat de eindstreep haalt-, dat tot nu toe ver boven het landelijke gemiddelde lag, daalt en de studieduur, tot voor kort in Maastricht korter dan elders, wordt langer. Naar de oorzaak kan alleen gegist worden: werkt het systeem wel met grote aantallen studenten, vergt het niet meer personeel dan het traditionele onderwijs, zijn nieuwe

docenten en aantredende studenten er wel genoeg op voorbereid, missen de docenten soms het elan van de pioniers en zijn ze voldoende gemotiveerd om zich echt in deze nieuwe wijze van onderwijs verzorgen te verdiepen en er zich creatief voor in te zetten? Genoeg stof om over na te denken en dat gaat dan ook gebeuren.



W. Deetman 6000ste student RL. Foto: AV Dienst RL.

Twee belangrijke gebeurtenissen bepalen het gezicht van 1990 op het gebied van het kerkelijk leven: de herinwijding van de gerestaureerde Sint-Servaasbasiliek in mei en de Heiligdomsvaart in augustus. We komen er nog over te spreken.

Een actiecomité, in het leven geroepen door de Maastrichtse wethouder J. Hoen en de Weertenaar H. Maessen, heeft onder het motto 'een Kerstkaart voor de kanunnik' adhesiebetuigingen ingezameld voor kanunnik W. van der Valk. Deze was door bisschop Gijsen aan de dijk gezet, nadat hij zich aan het einde van verleden jaar tijdens de Hubertusmis in het MECC kritisch had uitgelaten over de stijl van regeren van de bisschop. Begin januari kunnen meer dan drieduizend kaarten aan Van der Valk worden overhandigd. 'Dat is geine vallek mie meh 'n posdouf', horen we iemand opmerken.

In Maastricht verschijnt binnenkort een nieuw katholiek maandblad onder de naam 'Keerpunt', zo weet de krant van 29 januari te melden. Het zal in een oplage van 45 000 exemplaren gratis huis aan huis worden verspreid.

Het orgel in de Sint-Janskerk wordt gerestaureerd. Daarvoor is een bedrag van een half miljoen gulden nodig. In maart is daarvan fl. 285 000 bij elkaar. Ook het uit 1808 stammende Bivignatorgel van de Sint-Mathiaskerk wordt gereviseerd. De kosten bedragen fl. 1,5 miljoen. Het wordt op 11 november tijdens de hoogmis opnieuw in gebruik genomen.

Bijna eenderde van de Maastrichtse bevolking leeft op de een of andere manier van een uitkering. Het gaat om 36 348 mensen. Dat staat in een brochure uitgegeven door het Diaconaal Pastoraal Centrum. Als oorzaken worden onder meer genoemd: werkeloosheid en bevrozing

van de minimumlonen. Geen opwekkend beeld in onze zogenaamde welvaartsstaat.



Volière met postduif, Valk en Hoen.
Foto: Wil Nilwik



*Plechtige herinwijding Sint-Servaasbasiliek.
Foto: Stadsarchief*

Restauratie Sint Servaas

Op 12 mei is het zover: de Sint-Servaasbasiliek wordt na een zeer uitgebreide restauratie en cosmetische behandeling opnieuw in gebruik genomen.

Kardinaal Simonis gaat voor in een drie uur durende liturgische plechtigheid, waaraan verder deelnemen de pauselijk pro-nuntius en verscheidene bisschoppen uit binnen- en buitenland. Het oude ritueel van de kerkwijding wordt muzikaal opgeluisterd door de Cappella Sancti Servatii. Deze voert onder leiding van Peter Serpenti de Gregoriaanse gezangen en een achtstemmige mis van Frank Martin uit. Hub Wolfs bespeelt het orgel. Ook wordt

gemusiceerd door een koperensemble van het conservatorium. Veel indruk maakt het binnendragen van de romaanse Noodkist. 'Sintervaos is weer toes', zo beleeft de Maastrichtenaar dat. Iedereen is er weer bij, om te zien en gezien te worden.

Dat laatste liefst op de televisie die de gebeurtenis integraal uitzendt. 'Zouwe ze ziech ouch get gebeijd hōbbe?' vraagt een terrasganger op het Vrijthof zich vroom af. Wat volgens ooggetuigen het mooiste moment was, wordt door de tv niet uitgezonden: chique geklede dames en heren die na de plechtigheid beschaafd doch krachtig elkaars ruggen en achterhand afkloppen om het fijne bouwstof te verwijderen dat in de voorafgaande nacht vanuit de hoge gewelven op de kerkbanken is neergedaald.

Met een nagalm van bijna 10 seconden is de kerk acoustisch nog verre van ideaal. 'Je kunt 's middags nog horen wat we 's morgens gezongen hebben', verzucht dirigent Serpenti.



Bouwheren van de restauratie:
v.l.n.r. ir R. Brouwers, ir T. van Hoogevest en ir P. Satijn.
Foto: Stadsarchief



Zalving van het nieuwe altaar.
Foto: Fotostudio Englebert



Daags voor de opening: stofzuigen op niveau.
Foto: Stadsarchief

Het archeologisch onderzoek dat de afgelopen jaren met de restauratie gepaard ging, heeft een schat aan nieuwe inzichten opgeleverd in de oudste bouwgeschiedenis van de Servaaskerk. Van nu af is de basiliek voor het publiek opengesteld. Al gauw komen de discussies op gang of de restauratie in esthetisch, historisch, architectonisch, bouwkundig, coloristisch en liturgisch opzicht verantwoord is geschied. Dat zijn op voorhand uitzichtloze debatten. De meeste Maastrichtenaren vinden het 'toch wel sjoen'. En daar gaat het toch eigenlijk om.



Werk in uitvoering: leggen van de vloer.
Foto: Stadsarchief



Belangrijke archeologische vondst: kopie van grafkruis bouwheer Humbertus aangeboden aan schatbewaarder S. Tagage.
Foto: Stadsarchief



Nieuwe metalen kruisbalk voor crucifix.
Foto: Stadsarchief



Overdracht nieuwe bronzen poorten aan weerszijden van de absis.
Foto: Stadsarchief



De restauratie is nog niet geheel voltooid.
Foto's: Stadsarchief





*Sint-Lambertuskerk met afbraak bedreigd.
Foto: Stadsarchief*

Minder fleurig staat de Sint-Lambertuskerk aan het Koningin-Emmaplein erbij. De kans is groot dat het uit 1916 stammende gebouw met zijn karakteristieke koepel moet worden afgebroken. Met restauratie zou meer dan vijf miljoen gulden zijn gemoeid. De parochie kan dat niet opbrengen. Bovendien zou dat nauwelijks de moeite waard zijn: het aantal kerkgangers is zo geslonken dat het bedehuis tijdens de kerkdiensten voor driekwart leeg zou staan, aldus pastoor L.Dirix.

Het in Maastricht gehouden wereldcongres van kerkelijke jongerenkoren 'Pueri Cantores' trekt 8000 deelnemers. Op zondag 8 juli luisteren zij een pontificale hoogmis op in het MECC. De mis wordt opgedragen door bisschop Gijsen, zodat er deze keer niets onvertogens gezegd kan worden. Toch verlaten nogal wat deelnemers voortijdig de hal. Maar dat is een gevolg van de warmte.



*Tijdens de restauratie fungeerde de Kruisherenkerk als parochiekerk van Sint-Servaas.
Foto: Stadsarchief*

Minder zoetgevooid gaat het er terzelfder tijd aan toe in de Sint-Theresiaparochie. Daar wordt het hele jaar door geruzied in woord en geschrift. De pastoor weigert ongehuwd samenwonende paartjes te trouwen en er aldus gehuwd samenwonende paartjes van te maken. Als hij voor de dochter van de enige nog overgebleven kerkmeester een uitzondering maakt, weigert de dirigent van het koor de huwelijksmis te dirigeren. Hij wordt door de pastoor ontslagen en laat weten dat ontslag te zullen aanvechten. Al eerder stapten in de Theresiaparochie enkele kerkmeesters op na een conflict met de pastoor. Ook heeft deze in het

parochieblad meer dan eens minder aardige zaken geschreven over zijn voorganger. Op 14 september verliest de dirigent een kort geding dat hij tegen de pastoor had aangespannen. De rechtbankpresident vindt dat de pastoor zich niet heeft bezondigd aan lasterlijke uitspraken. Dat betekent natuurlijk niet

dat wat hij zei en schreef, allemaal echt aardig was. Het koor zingt voortaan elders. Tot ver in het najaar wordt verder gekift over de eigendomsrechten op de vlag en de partituren. Wat zal ik u over dit alles zeggen? I Joh.4, 7.8 maar.

Feestelijker geluiden zijn te melden uit de parochie Sint Pieter Beneden. In mei viert deze haar 50-jarig bestaan met onder andere een presentatie van alle bij de parochie betrokken groeperingen, feestelijke Eucharistievieringen en een druk bezochte receptie.

Op 15 augustus krijgt Maastricht een nieuw beeld van de Sterre der Zee. Het is een getrouwe kopie van het oorspronkelijke beeld, gemaakt van een speciaal ontwikkelde kunststof in het Laboratorium voor Museumtechnische werkzaamheden in Amsterdam. De stof is zo licht dat de nieuwe Sterre maar 12 kg weegt. Het oorspronkelijke beeld was zo kwetsbaar geworden dat het niet meer in weer en wind buiten de kerk mocht komen.

Op 20 augustus wordt in het Generaalshuis een expositie geopend over zeven eeuwen Joods leven in Maastricht. Onder dezelfde titel is van de hand van drs J.M. Lemmens een fraai boek verschenen in de serie Vierkant Maastricht. De Joodse gemeente van Maastricht is een der oudste van het land. Ze wordt al vermeld in het jaar 1295.



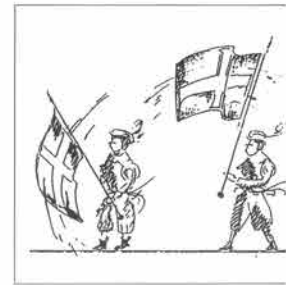
Zeven eeuwen Joods leven in Generaalshuis.
Foto: Stadsarchief



Reliekentoning
Heiligdomsvaart.
Foto: Stadsarchief



De ommegang
is nauwkeurig
voorbereid.



Oecumenische
ziekenzegening.
Foto: Stadsarchief

.....

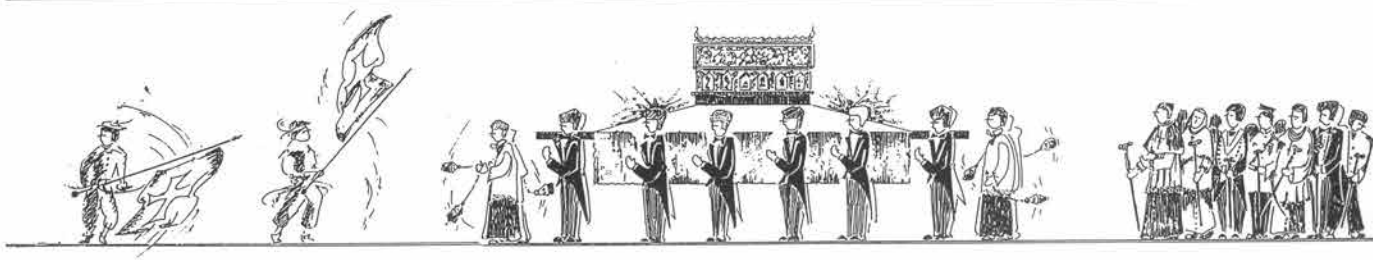
Heiligdomsvaart

Van 23 augustus tot en met 2 september vindt de Heiligdomsvaart plaats met tal van religieuze en profane plechtigheden en evenementen.

Er zijn vieringen in de Sint-Servaasbasiliek en openluchtmissen op het Vrijthof, opgedragen door kardinalen en bisschoppen. Omliggende parochies pelgrimeren naar de Sint Servaas. Er zijn reliekentoningen en op de beide zondagen vindt een historische ommegang met zo'n 2500 deelnemers en tienduizenden kijkers plaats. Er worden speciale concerten gegeven en zevenmaal realiseren meer dan vijfhonderd medewerkers in de avonduren op het Vrijthof het klank- en lichtspel 'Echo van een pelgrim', handelend over het leven van Sint Servaas. Zieken komen van heinde en ver om te worden gezegend en voor de jeugd is een nachtwake georganiseerd bij de Servaasbron in Biesland.



Pontificale H.Mis door kardinaal Willebrands. Links: Louis Lambrix, gewezen tambour maître van de Militaire Kapel, van de Keuninklijke en van het Rizzjemint Kachelpiepers. In mei aangesteld als suisse van de Sint-Servaasbasiliek. In de nacht van 14 op 15 november plotseling overleden.
Foto: Stadsarchief



Massspel op Vrijthof.
Foto: Stadsarchief



Plechtige ommegang.
Foto: Luc Hommes



Bisschoppen en maagden.
Foto: Stadsarchief

.....

Ondanks alles wat er aan goeds en moois gebeurt, lijkt er over het feest toch een sluier van matheid te liggen. Het verwachte aantal van enige honderdduizenden bezoekers wordt bij lange na niet gehaald en ook de actieve deelname aan verscheidene plechtigheden valt niet mee. Met name de nachtwake voor de jeugd trekt nauwelijks belangstelling. De kosten die rond de fl. 800 000 liggen, komen er dan ook niet uit. De organisatoren verklaren het tegenvallende bezoekersaantal uit het feit dat in de prachtige zomer van 1990 juist in de dagen van de Heiligdomsvaart het weer nu en dan niet best was. Ook blijken de bijdragen van sponsors geringer dan men had gedacht. Men heeft in ieder geval weer zeven jaar de tijd om over opzet, inhoud en organisatie van de volgende Heiligdomsvaart na te denken.



Plechtige ommegang.
Foto: Stadsarchief



Hemelse Trektochten in Sint-Servaasbasiliek.
Foto: Stadsarchief



Op expositie te zien: 16de eeuwse koormantelgesp met Sint Servaas met Pelgrimsstaf

In het kader van de Heiligdomsvaart vindt in het Provinciehuis een expositie plaats over het thema 'Pelgrimage zonder grenzen', gewijd aan de volkscultuur rond het pelgrimsverkeer in vroeger jaren.

In de beide basilieken is onder de titel 'Hemelse Trektochten' een expositie ingericht over de Maastrichtse broederschappen. In de reeks Vierkant Maastricht verschijnt daarover van de hand van Th. van Rensch e.a. een boek onder dezelfde titel.



*De Kommel verkocht aan Frères de St. Jean.
Foto: Harry Paping*

Het vijftiende-eeuwse Kruisherencomplex aan de Kommel wordt verkocht aan de broederschap Frères de St. Jean en de kerkelijke stichting La Providence. Zij zullen het opknappen en er 'kerkelijke activiteiten en dienstwerk' verrichten, zoals in de verkoopvoorwaarden staat. Er zou te zijner tijd een centrum voor daklozen komen. Dat is heel toepasselijk want het heeft heel wat voeten in aarde gehad voor de Frères in Maastricht een dak boven het hoofd hadden. Voorlopig verleent bisschop Gijsen hun gastvrijheid op Rolduc, waar ze onderwijs volgen aan het nieuwe instituut voor studie van huwelijk en gezin.

Op 5 september reikt wethouder Wevers de Victor-de-Stuerspenning, de monumentenprijs van de gemeente, uit aan het bestuur van de Stichting tot Restauratie van de Sint Servaas.



*Victor-de-Stuerspenning uitgereikt aan bestuur
Stichting Restauratie Sint Servaas.
Foto: Stadsarchief*

Op 16 en 17 november vieren de Broeders van de Beyart met gepaste luister het 150-jarig bestaan van hun congregatie.



Liturgische viering bij jubileum Broeders van de Beyart.
Foto: Stadsarchief

Broeder itu, manusia yang terpesona oleh Tuhan dan sesama.

Broeders, geboeid door God en mensen.

21 NOVEMBER



Brothers, captivated by God and men.

Ferminas, cautivados por Dios y el hombre.

Jubilierende Broeders van de Beyart werken wereldwijd.
Foto: Stadsarchief

Studentenpastor ds G. van der Bom verlaat Maastricht. In het najaar wordt bekend dat hij een beroep naar Leiden heeft aanvaard.

Ook deken R. Maessen zal uit de stad vertrekken: met ingang van 1 januari 1991 zal hij vicaris-generaal worden van het bisdom Roermond. Vicaris Maessen zal vooral verantwoordelijk zijn voor het benoemingenbeleid.



Pelgrimsstaf van Sint Servaas.



*Deken Maessen verlaat Maastricht.
Foto: Stadsarchief*

Begin januari slaakt de leiding van het Academisch Ziekenhuis Maastricht (AZM) benarde kreten: het hospitaal ligt mudvol. Op termijn lijkt een opnamestop onvermijdelijk. Het zal er nog van komen dat men weldra in Maastricht ook in letterlijke zin óp het ziekenhuis zal liggen.

De overgrote drukte heeft ook te maken met de positie van het AZM als topziekenhuis voor de regio Zuid- en Midden-Limburg. De functie van streekziekenhuis voor Maastricht e.o. komt daardoor in het gedrang. Het gemeentebestuur vraagt dan ook begin februari aan het provinciebestuur het AZM te betrekken bij het vaststellen van het ontwerpplan ziekenhuizen dat de beddenreductie regelt. In gewoon Nederlands: Maastricht moet meer bedden krijgen, eventueel ten koste van de andere ziekenhuizen.

Het aantal uit te voeren hartoperaties in het AZM wordt opgevoerd van 735 naar 800. Daardoor worden de wachtlijsten minder lang. In oktober wordt bekend gemaakt dat er in het AZM ook meer neurochirurgische ingrepen zullen worden uitgevoerd. Dat is een belangrijke stap vooruit in de ontwikkeling van één neurochirurgisch hoofdcentrum voor Limburg dat gevestigd zal zijn op twee locaties, Heerlen en Maastricht. Heerlen heeft vanouds in Limburg op het vakgebied van de neurochirurgie de topzorg geleverd. Toen ook het Maastrichtse ziekenhuis deze zorg op academisch niveau wilde ontwikkelen, ontstonden langsturende conflicten en competentiekwesties. Na bemiddeling van gouverneur Kremers is deze zaak de wereld uit geholpen. Er is een overeenkomst getekend die erin voorziet dat vier neurochirurgen uit Heerlen part-time in Maastricht gaan werken.

Op 5 augustus wordt in het ziekenhuis een vijfeling geboren, twee jongens en drie meisjes. De ouders zijn afkomstig uit Blerick. De beide jongetjes overlijden al spoedig.

In september vindt in het ziekenhuis voor het eerst een beenmergtransplantatie plaats waarbij merg van een donor is gebruikt.

Op 10 augustus komt de toestemming binnen om aan de noordzijde van het nieuwe academische ziekenhuis voorzieningen te bouwen voor een bloedbank, een trombose-dienst en een instituut voor klinische genetica.



Serrehal AZM in aanbouw.
Foto: AV Dienst AZM



*Mastreechter Staa zingt bij bouwkundige oplevering AZM,
tevens introductie van de nieuwe huisstijl.
Foto: AV Dienst AZM*



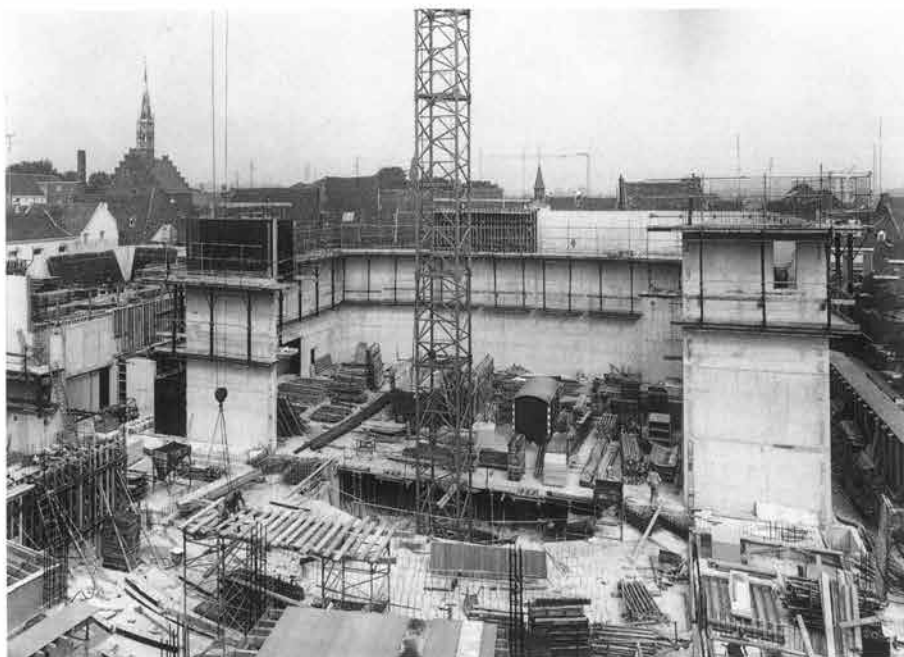
Hoe ongezond is De Heeg? De bewoners klagen over vermoeidheid, verkoudheid en kortademigheid. Eerder onderzoek heeft geen resultaat opgeleverd. De DGD gaat nu een hernieuwd onderzoek instellen naar de gezondheidstoestand van de bewoners van deze wijk. Voor de leden van de werkgroep 'Gezond De Heeg' is de opzet van het onderzoek niet breed genoeg. Volgens hen moet de gemeente ook de invloed van bodem, lucht en water op de gezondheid nagaan.

Op 21 september wordt het verzorgingshuis Adriaan Moonen aan de Prins-Bisschopsingel geopend. Het is bestemd voor slecht ziende en blinde bejaarden uit heel Limburg.

Meer bedden voor hartchirurgie en cardiologie in het Academisch Ziekenhuis. Dat wil de Stichting Hartpatiënten Maastricht. Tegen het einde van het jaar laat de stichting uitzoeken of die eis kan worden ingewilligd door het zetten van juridische stappen tegen de overheid. De wachttijden voor een open-hartoperatie belopen inmiddels al een maand of vier en dat lijkt onverantwoord lang. Een mogelijke oplossing zou bereikt kunnen worden door herverdeling van bedden over de ziekenhuizen in de provincie, vindt de cardioloog prof. H. Wellens. Op dit vlak eindigt het jaar dus zoals het begon.



Bewoners verzorgingstehuis Adriaan Moonen in hun nieuwe verblijven.
Foto: Frans Welters



*Theater aan het Vrijthof vordert voorspoedig.
Foto: Harry Paping*

Dank zij de zachte winter vordert de bouw van het theater achter het Generaalshuis aan het Vrijthof sneller dan was verwacht. Het nieuwe theater zal halverwege het seizoen 1991/92 in gebruik worden genomen. Op 30 oktober gaat 'de mei' op het dak.

De gemeente heeft een half miljoen gulden nodig om de oude Sphinxcollectie op te slaan, te inventariseren, te beschrijven, te fotograferen, te exposeren en te verzekeren. De collectie omvat 75 000 stuks aardewerk en 2000 kopergravures.

De kunstenaars Gilbert de Bontridder en Fons Lemmens hebben van het gemeentebestuur opdracht gekregen ideeën te ontwikkelen om van het Stadspark een poëzietuin te maken. Er komen beelden, geïnspireerd op gedichten, draaiplateaus met verzen, wanden vloertegels met poëtische teksten en nog veel meer. Misschien valt ook te denken aan de aanplant van moerbeibomen met toppen die ruisen, van bonte abelen en van bomen die dorren in het laat seizoen. Hier en daar een perkje bloemen, in den knop gebroken, zal ook niet misstaan.



Mimekunstenaar Gilbert in Grote Staat.
Foto: Frans Welters

Kunst? Cultuur? Wie zal het zeggen!

In ieder geval bieden de straatperformances die mimekunstenaar Gilbert periodiek in de Grote Staat verzorgt, aan velen groot plezier en maken ze al lange jaren vrijwel roerloos deel uit van het levendige Maastrichtse straatbeeld.

Met ingang van 1 januari 1990 heeft het Spaans Gouvernement aan het Vrijthof de officiële status van museum gekregen. Het zal voortaan 'Museum Spaans Gouvernement' heten. Het museum geeft onderdak aan de kunstcollectie van de familie Wagner de Wit.

Op 9 maart presenteert een nieuw amateur-muziekgezelschap 'De Opéra Comique' zich met de première van zijn eerste productie 'The Pirates of Penzance' van Gilbert en Sullivan. De nieuwe groep bestaat uit zo'n vijftig mannen en vrouwen. De acht voorstellingen van de piraten trekken meer dan 3500 bezoekers. De Engelse komische opera lijkt een gat in de markt te zijn.

Een ander amateurgezelschap, de Mestreechter Operettevereniging, neemt Julius Caesar op het repertoire, een stuk van Harie Loontjens dat lang geleden voor het laatst was gespeeld.



Régence-stijlkamer in Museum Spaans Gouvernement.
Foto: Monique Dickhaut



Heer Vooruit kampioen.
Foto: Joey Roberts

Tijdens de nationale kampioenschappen voor drumbands en majorettenkorpsen in Breda wordt het tamboer- en klaroenkorps van de Harmonie Heer Vooruit kampioen in de eerste divisie, sectie B a. De Fanfare Sint Servatius behaalt in januari bij de landskampioenschappen in Poeldijk in de tweede afdeling de gele wimpel. Harmonie Sint Pieter keert in de eerste afdeling met de rode wimpel huiswaarts.

In juni wordt bekend gemaakt dat een vriendenkring wil gaan proberen aan het LSO een breder draagvlak te geven. Daartoe is opgericht de Vereniging Vrienden van het LSO. De vereniging verwacht 500 leden te krijgen. Er komt een comité van aanbeveling.

Ludo Claesen wordt in juni de nieuwe dirigent bij de Camera Musica Mosana. Hij volgt Jean Wolfs op. Ludo Claesen dirigeert al enkele koren in Maastricht en aanpalend buitenland.



Honderdjarige Harmonie Sint Pieter behaalt rode wimpel.

Een aantal studenten van de Toneelacademie is niet tevreden over de inzet en het enthousiasme van hun docenten. Zelf leggen zij veel enthousiasme en uithoudingsvermogen aan de dag in de manifestatie Zomertheater; binnen zes dagen worden 32 voorstellingen van 11 stukken verzorgd.



Als iedereen nog met zijn voeten in een bak koel water zit brengen de schouwburgen hun programma's voor het winterseizoen uit. Er lijkt dit jaar duidelijk ernst te worden gemaakt met de samenwerking en afstemming tussen de vier theaters in Zuid-Limburg. Begin september zijn er in de voorverkoop in Maastricht al 2450 abonnementen verkocht. Ieder abonnement bestaat uit ten minste zes voorstellingen. Hiermee is het record van 2000 abonnementen van het vorig seizoen gebroken. De grootste belangstelling gaat uit naar cabaret. De bezoekers van de schouwburg worden steeds jonger. Tot voor enkele jaren was de leeftijdscategorie van 50- tot 70-jarigen het sterkst vertegenwoordigd, nu zijn dat de 30- tot 40-jarigen. Het seizoen dat voor de deur staat, is het voorlaatste dat in zijn geheel in de vertrouwde Bonbonnière wordt gehouden. Halverwege het seizoen daarna zal het theater aan het Vrijthof klaar zijn.

In het weekend van 8 en 9 september vindt op het O-L-Vrouweplein een kunstmarkt plaats. Meer dan zestig schilders, aquarellisten, grafici, keramici en edelsmeden zijn op deze verkoopexpositie aanwezig. De markt is een groot succes: het is druk en er is veel omzet.

Het weekend daarna wordt het minifestival Musica Sacra gehouden. Het is dit jaar gewijd aan muziek rond het Hooglied.

'Opstand der Componisten' op 29 september op het Vrijthof. Het blijkt een vreedzame revolutie. Er is een toonklok die ieder kwartier een toccata van Peter Schat ten gehore brengt, begeleid door een lichtspel van laserstralen. Er zijn kakelende kippen van Maarten Willebrenninck in de parkeergarage en er is luchtalarm van Jean Lambrechts. Het lijkt ons allemaal zeer wonderlijk, maar wij hebben geen recht van spreken want wij zijn er niet bij geweest. Vele anderen ook niet: de belangstelling wordt matig genoemd.

Op dezelfde dag speelt het Limburgs Orkest Jeugd en Muziek de Watermusic van G.F. Händel op een boot op de Maas. Men gaat er blijkbaar van uit dat deze rivier nog water bevat. Het evenement is georganiseerd door de studentenvereniging Circumflex bij gelegenheid van haar vijftienjarig bestaan. Twee automobilisten zijn zo in de ban van de muziek dat ze niet uitkijken en op elkaar knallen. Extra slagwerk dus.

Van 7 oktober af wordt in het Bonnefantenmuseum en in het Natuurhistorisch Museum een tentoonstelling gehouden gewijd aan het 'Leven in de oude steentijd'. Aan het einde van het jaar hebben al 20 000 bezoekers hun oervader en -moeder bezocht.



De elfde jazzweek brengt half oktober veel publiek op de been. De performances in de cafés en de straatparades worden druk bezocht.

In het kader van een internationaal poppenfestival worden in november ook in Maastricht enkele voorstellingen gegeven.



*Candy Dulfer Breakpoint
Foto: Fotostudio Englebert*



• • • • •

Sport

1990 is ook het jaar van de wereldkampioenschappen voetbal in Italië, de Mondiale, zoals we met z'n allen zeggen. Staan onze oranjejongens wel of niet op scherp? Is alles in orde tussen de oren? Wijzen alle neuzen in dezelfde richting? Zijn de blessuregevoelige typen op tijd klaar voor het grote werk? Wordt er gespeeld met een diepe spits of met hangende middenvelders? Dagelijks worstelen we ons in de voorafgaande maanden door krantepagina's en televisierubrieken met dergelijk stuitend proza. Dat we zeer hoge ogen zullen gooien, staat vast en naarmate de eerste aftrap nadert, nemen ook in Maastricht straten en winkels steeds meer de oranje kleur aan. De kater is navenant.

Op 9 februari wint MVV in de Geusselt van Ajax. Het wordt gevierd als een kampioenschap. De fans hebben gelijk: zoveel valt er dat seizoen in de Geusselt niet te vieren. Wel blijft MVV in de eredivisie en dat is ook wel eens anders geweest. Ook het seizoen 1990/91 begint slecht, maar tegen de winter treedt licht herstel in.



Zwembad Wyck omgebouwd tot multifunctioneel sportcentrum.
Foto: Harry Paping

Het oude zwembad in Wyck is omgebouwd tot een multifunctioneel sportcomplex. Men kan er tafeltennis, aikido, fitness en aerobic beoefenen. Dat lijkt ons allemaal uiterst vermoeiend. De buitenzijde van het pand is onveranderd gebleven vanwege de architectonische waarde ervan: het is een goed specimen van de architectuur van de Amsterdamse school. Van binnen is er veel veranderd.



MVV wint van Ajax:
We are the champions...
Foto: Wil Nilwik

De projectmatige opzet van de criminaliteitsbestrijding begint vruchten af te werpen. In 1989 werden in Maastricht 9265 misdrijven geregistreerd. Dat zijn er 500 minder dan in '88. Het oplossingspercentage echter daalde van 23,5 naar 22,7%. Deze gegevens vermeldt hoofdcommissaris P. Brugman in zijn nieuwjaarsrede.

Omlaag gingen de aantallen van diefstallen uit woningen, winkeldiefstallen, diefstallen uit auto's en vooral zedenmisdrijven. Daarentegen werden er meer voertuigen gestolen, vooral fietsen. Ook de overlast die de drugshandel aan de bevolking oplevert, wordt projectmatig aangepakt. Daar zullen de jongens van de scene van opschrikken. Maar voorlopig lachen ze in hun vuistje: de politie moet in januari en februari enkele acties die onder meer tegen drugshandelaren zijn gericht, afblazen omdat de beschikbare portofoons verouderd en ondeugdelijk blijken.

Volgens gegevens van het Ministerie van Justitie werd in 1988 in 3,24% van de Maastrichtse woningen ingebroken. Dat betekent dat 1 op de 33 woningen dat jaar ongewenst bezoek ontving. Maastricht is daarmee aanvoerder in Limburg en staat landelijk op de 20ste plaats. Maar de toestand zal wel snel verbeteren, want in februari wordt vanuit Den Haag meegedeeld dat Maastricht de grootste portie krijgt van de uitbreiding van de Limburgse politiekorpsen. Het Maastrichtse korps groeit van 311,6 naar 326,3 formatieplaatsen.

Voor een bedrijfsrechercheur van een groot Maastrichtse warenhuis begint het nieuwe jaar slecht. Er wordt ontdekt dat hij de lucratieve gewoonte had ontwikkeld door hem betrapte winkeldieven of -veggen eigenmachtig boetes op te leggen die hij zelf inde. Het leverde hem slechts enkele duizenden guldens op. Klein broddelwerk dus. Er moet meer hebben ingezeten.

In de nacht van 23 op 24 januari wordt uit een kledingzaak aan de Platielstraat voor een (inkoop)waarde van fl. 30 000 aan kleding gestolen. Een mooie omzet in zo korte tijd. Toch is de winter dit jaar extreem zacht.

Tegen een Maastrichtenaar is in Algericas (Spanje) 10 jaar gevangenisstraf en fl. 25 000 boete geëist wegens het vervoer van 50 kg hasj en 25 kg hasjolie. De verdachte ontkent en zegt door anderen 'geflikt' te zijn. Het definitieve vonnis kan nog wel even op zich laten wachten, zegt de krant. De betrokken Maastrichtenaar ook, vrezend wij.

De nieuwe stadswijk Randwyck begint te verloederen. Er gebeurt van alles wat het daglicht niet verdraagt en wat door geen enkele beugel kan. Wordt daar de versterking van het politiekorps op losgelaten? Neen. Daarom komt er nu één bewakingsdienst voor de hele wijk door het samengaan van de bewakingsdiensten die al functioneerden bij enkele afzonderlijk bedrijven. Per 1 september zullen beveiligingsbeambten de bedrijven en woonwijken in Randwyck gaan controleren. Voor kleine criminelen is het dus zaak ervoor te zorgen dat ze voor die tijd binnen zijn. In andere delen van de stad wordt gevreesd dat door de scherpere controle op Randwyck de criminaliteit zich naar elders zal verplaatsen.

Het oude stadsdeel Wyck wil niet achterblijven. Enkele winkeliers en horeca-uitbaters verwijten B en W en de politie dat ze Wyck laten verkommeren. Men heeft wel aandacht voor nieuwe wegindelingen en bestratingen, maar de meest storende elementen in het straatbeeld, de junks, worden ongemoeid gelaten, zo klaagt men. Als de verontruste ondernemers de politie nieuwe portofoons zouden schenken, zou het probleem mogelijk snel zijn opgelost.



Brand in NS-station.
Foto: Henk Magnee

Op 11 januari breekt brand uit in het NS-station. Een instructielokaal met computers brandt uit. Schade ongeveer 100 000 gulden.

Ook de kleine berichten uit de krant kennen hun tragiek. Eind januari vliegt aan de Parallelweg een oude auto spontaan in brand. Hij wide graag een ons vlammen.

Op donderdagavond 25 januari teistert een orkaan met soms windkracht 12 en meer het land. Het openbaar vervoer valt vrijwel overal uit. Radio en televisie raden de mensen aan zich niet buitenshuis te begeven. Er zijn zeker 11 doden en honderden gewonden.

In Zuid-Limburg is de storm wat minder zwaar en ook de schade valt er mee, hoewel deze toch nog altijd in de tientallen miljoenen guldens loopt. In Maastricht zijn 44 bomen ontworteld. Daaronder bevinden zich een 140 jaar oude kastanje in het stadspark en een zeldzame vleugelnotenboom, plaatselijk bekend als 'de kabouterboom'. Enkele auto's komen onder omgewaaide bomen terecht, wat ook voor een vervelende plek is om te toeven. Politie en brandweer moeten meer dan 400 aanvragen om hulp behandelen.

Op de zondag daarna beleeft de stad een voorproefje van de 'boonte störrrem': met veel ceremonieel en met alles wat erbij hoort, vindt het uitroepen en de presentatie van de Carnavalsprins 1990 plaats. Het is de 38-jarige Nico Kempeners, die zal regeren onder de namen Sozawedikus Habstaarikus Mestrechtensicus Nico d'n Ierste. De Tempeleers vieren op deze dag het 4 maal 11-jarig bestaan.



*Carnaval tegen de storm in.
Foto: Frans Welters*



*Prins Carnaval tijdens kindermiddag.
Foto: Wil Nilwik*

Op 25, 26 en 27 februari is het zover: Maastricht viert Vastelaovend, althans degenen die niet naar wintersportplaatsen of andere verre oorden zijn vertrokken. Het aantal van de zulken neemt jaarlijks toe. Dat iedere Maastrichtenaar en iedere andere Limburger zich jaarlijks met overgave in het feestgedruis van carnaval pleegt te storten, is nog slechts een door de media zorgvuldig in stand gehouden mythe.

Jammer genoeg vatten de natuurkrachten de term 'boonte störrrem' al te letterlijk op. Er waait een storm die zeker zo krachtig is als die van 25 januari. Optochten worden -ook in letterlijke zin- afgeblazen en het feest wordt voornamelijk in de cafés gevierd, zodat de kasteleins goede dagen maken.

Carnaval in Maastricht is best een leuk feestje: 400 personen bezoeken gedurende die dagen de EHBO-post van het ziekenhuis, de politie

Omroep Limburg wil niet achterblijven. Ook daar rommelt het weer, of nog altijd, onder het personeel. Er bestaat kritiek op het beleid van de directeur-hoofdredacteur.

Vijfhonderd ambtenaren uit heel Limburg demonstreren op 19 februari op de Maastrichtse markt voor hoger loon. Ze zijn gekomen met brandweerwagens, ambulances, politiewagens, stadsbussen en alles wat er in overheidsdienst maar rollen wil. Er was op meer dan duizend demonstranten gerekend, maar vooral de bureau-ambtenaren laten verstek gaan. Wie zit, zie toe dat hij niet opsta.

In meteorologisch opzicht is 1990 een bijzonder jaar. Na een zeer zachte winter zal de lente de warmste van deze eeuw worden. Vooral de maanden maart en april zijn bijzonder zonnig en droog met hoge temperaturen. Zomer en najaar blijven daarbij niet achter: de zomer is lang, warm en droog met 32 dagen waarop de temperatuur boven de 25 graden komt, tegen 16 normaal. Het najaar is tot ver in oktober fraai en zacht. Uiteindelijk zal 1990 met een gemiddelde temperatuur van 10,9 graden het tot nu toe warmste jaar van de eeuw blijken. In augustus valt door het uitblijven van voedende regens de Maas vrijwel droog. Vissen proberen, soms zonder resultaat, het hoofd onder water te houden. Kajakken betekent met een schuit op je nek

door een droge bedding van Borgharen naar Stein lopen. De zwembaden maken topdagen mee. Het bad in Dousberg ontvangt dagelijks zo'n 3500 zwemmers. Instellingen en bedrijven draaien tropenroosters en dan nog is het voor de werkers niet gemakkelijk veel productiefs te doen. Daar staat tegenover dat de wespen bijzonder actief zijn. Uitslovers.



Zachte februari op zonnig plein.
Foto: Fotostudio Englebort



*Nic Beiten krijgt een begrafenis in stijl.
Foto: Luc Hommes*

Maar in april is niet alles zonnig. Op de dertiende van deze maand lezen we dat de wetenschappelijke functie van het Natuurhistorisch Museum in gevaar is. De gemeente heeft geen geld om deze te betalen. Een of andere lucide geest op hoog ambtelijk niveau heeft zich daarom laten invallen dat het wetenschappelijk werk uit het takenpakket van het museum moet worden gehaald. Men weet daar kennelijk niet dat een museum of archief dat geen wetenschappelijk werk doet, al gauw waardeloos wordt. Museale of archivale functies en wetenschappelijke arbeid zijn immers onlosmakelijk. Men houde het zich voor gezegd.

Nog meer wetenschap verkeert in moeilijkheden: eind mei blijkt dat het Instituut Sportgeneeskunde Limburg (ISL) met sluiting wordt bedreigd. Het is een van de twee toonaangevende instituten op dit gebied die Nederland rijk is. Tot 1 januari werd het bekostigd door het ministerie van WVC. Na die datum zouden de middelen van de provincie Limburg moeten komen. De provincie geeft echter prioriteit aan de opera.

Een ambtenaar ten stadhuis die ook wel eens wat groots op zijn naam wil brengen, berekent dat het branden van de vlam aan de fakkel van Minckelers te duur is. Met het aardgas dat de geleerde uitvinder van het lichtgas verstoekt, kunnen drie gezinnen een vol jaar toe. Voortaan zal de vlam alleen fakkelen tijdens de vrijdagmarkt en bij bijzondere gelegenheden. Dat lijkt enkele duizenden gulden te besparen. Maar een nog slimmere rekenaar ontdekt dat het telkens weer doven en ontsteken van de vlam nog duurder is, omdat dat met handkracht moet gebeuren en de vroegere gaasmennikes zijn uitgestorven. Dus de vlam gaat weer aan. 't Liekt wel e knipperleech', vindt een van de marktkooplieden.



*Fakkel Minckelers gedooft.
Foto: Luc Hommes*

Eerste beeldje van Mestreechs Rizzjemint
voor burgemeester.
Foto: Luc Hommes



Het 15 ha omvattende complex De Hoge Fronten in het gebied Statensingel-Cabbergerweg wordt gerestaureerd. Ook de eerste en tweede stadsomwalling, met name de Helpoort en het Lang en Klein Grachtje, krijgen een opknapbeurt. De restauraties zullen duren tot 1994. Ze gaan meer dan 9 miljoen gulden kosten. De gemeente betaalt daarvan 2 miljoen, het rijk 2,3 miljoen. De EG draagt eveneens bij, zij het in bescheiden mate. Voor een deel van de kosten is nog geen dekking gevonden.

Ook de parkeergarage onder het Vrijthof moet worden opgeknapt. Wanden en plafonds vertonen scheuren. Herstel gaat de gemeente fl. 860 000 kosten.

Begin 1992 zal de Havenstraat worden betrokken bij het Stokstraatkwartier. Dat wordt mogelijk door het vertrek van De Limburger naar Randwyck. Er komen exclusieve boetieks, restaurantjes en luxe winkeltjes, zo bericht men ons in juli. Het verschil tussen een exclusieve

boetiek en een luxe winkeltje lijkt ons niet groot. Op de bovenverdiepingen komen woningen. Ook exclusief en duur waarschijnlijk.

In het geheel niet meer exclusief is de leegstaande villa Wyckerveld aan de Prof. Pieter-Willemsstraat. Het pand is een onderkomen voor drugsgebruikers geworden. De buurt ondervindt daarvan veel overlast. De politie zegt niets te kunnen doen: als men de ongewenste bewoners eruit zet, keren ze terstond weer terug. Eind juli komt men uiteindelijk op de gisse gedachte de villa dicht te spijkeren om hen voorgoed buiten te sluiten. Toch exclusief dus.

Het Milieupark Maastricht heeft in het eerste jaar van zijn bestaan 4,4 miljoen kilo afval verwerkt, waaronder 53 000 kilo chemisch afval. Bijna 60% is geschikt gemaakt voor hergebruik. De overige 40% gaat naar het stort. Het milieupark voldoet daarmee aan de verwachtingen die men er bij de stichting van had. Dat wordt eind juli bekend gemaakt.

Per 1 juli gaan vier kinderdagverblijven samen in de Stichting KIM (Kinderopvang in Maastricht). Ze tellen nu samen 150 plaatsen. Daar worden binnen vier jaar nog 246 plaatsen aan toegevoegd voor 0 tot 4-jarigen. Vanaf 1991 komen er ook extra plaatsen voor buitenschoolse opvang van kinderen tot 12 jaar. De eerste nieuwe plaatsen vallen toe aan de wijk Pottenberg, waar in november een kinderdagverblijf met 50 plaatsen wordt geopend.

Ook internaten in Maastricht doen aan schaalvergroting. Vijf ervan, In den Nieuwenhof, Sint Jozef (de Kommel), het Meisjeshuis, Mariënwaard en de Groenenscheldt gaan op in de Stichting Jeugdhulp Maastricht. Men wil op deze wijze bij de hulp aan jongeren tot betere afstemming komen.

De 16-jarige Fleur Kelpin blijkt in juli tijdens de Internationale Olympiade voor Informatica in het Russische Minsk de beste vrouwelijke deelnemer. Ze wordt in het algemeen klassement 34ste van de 102 deelnemers en behoort daarmee tot de fine Fleur.

Voor de Hoofdwacht op het Vrijthof staat deze zomer een soldaat op wacht. Het is een etalagepop uit 1900, in uniform van het Limburgse Bondscontingent uit 1842. Veel toeristen willen met hem op de foto.



Noodweer en overstromingen in Scharn op 30 juni.
Foto: Stadsarchief



Soldaat bij Hoofdwacht: De koele Minnaar.
Foto: Wil Nilwik

Op 5 augustus worden vijftig woningen ontruimd na een vals alarm. Een Britse militair meent dat de IRA een bom in zijn wagen heeft gemonteerd.
Nee dus.

Het Preuvenemint, dit jaar gehouden van 16-19 augustus, is voor wie ervan houdt weer een groot succes. Er zijn bijna 100 000 bezoekers en de omzet is meer dan 1,5 miljoen. De winst is bestemd voor gebrandschilderde ramen in de Sint-Servaasbasiliek. Ze zullen worden gemaakt door prof. A. Troost.

In september zijn Sjo en Greet Verhaegen-Ekkerink 70 jaar getrouwd. Het stel lijkt nog heel kwiek.

Op 10 september overlijdt op 91-jarige leeftijd Louis Franssen. Hij nam als Tempeleer en als amateur-musicus een prominente plaats in in het Maastrichtse maatschappelijk leven. Een ander bekende Maastrichtse figuur overlijdt op 5 september: Bertsje van Eys die ondanks of juist dank zij haar geringe lengte van 1.32 m. een opvallende Maastrichtse persoonlijkheid was. Ook het overlijden op 18 september van huisarts They Lemmens maakt diepe indruk op zijn patiënten en op allen die hem kenden.

10 september: Scham is boos. Scham is zeer boos. Het VSL rijdt niet meer via de Wethouder-van-Caldenborghlaan. Daarmee vervallen de bushaltes bij de kerk van Scham en bij de MTS aan de Burgemeester-Cortenlaan. Voor een busrit naar Heerlen moeten de veelal bejaarde bewoners van de buurt ofwel tien minuten lopen of eerst met de stadsbus naar het centrum gaan. Daardoor wordt de rit zo'n half uur langer.



Preuvenemint 1990.
Foto: Luc Hommes



Bertsje van Eys, overleden op 5 september, ontving in 1986 het Momuskanon uit handen van prins Jan I.

Foto: Luc Hommes

Maastricht kent naar schatting zo'n 8500 analfabeten. In samenwerking tussen het Centrum voor Basiseducatie en de Stadsbibliotheek wordt een expositie ingericht over het leven en de maar al te vaak miskende problemen van analfabeten.

De PvdA vindt dat de binnenstad vooral in de zomermaanden dreigt dicht te slibben door een teveel aan festiviteiten. Men vraagt B en W het centrum te ontlasten en evenementen meer te spreiden over de wijken of daarvoor het Geusseltstadion te gebruiken. Ook zou meer

aandacht moeten worden geschonken aan de geluidsoverlast die sommige festiviteiten met zich meebrengen. Dat is zeer juist.

Parlementariërs uit vijf landen nemen op 23 november bij een samenkomst in Maastricht een resolutie aan, waarin de oprichting van een Maascommissie, het opstellen van een Maasactieplan en het opzetten van een meet-, meld- en waarschuwingssysteem voor watervervuiling wordt bepleit. We hopen er het beste van.

